

10 Απριλίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ,
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΨΟΣΙΔΕΡΗΣ,

Εφεσείων-Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Εφεσίβλητης-Καθ'ης η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1165)

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας — Συστάσεις Προϊσταμένου — Δεν μπορούν να παραγνωρισθούν χωρίς ειδική αιτιολογία.

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Απόφαση για προαγωγή υποψηφίου ο οποίος επελέγη επί τη βάσει συγκρίσεως με άλλους — Πότε επεμβαίνει το Δικαστήριο για ακύρωσή της. 5

Διοικητικό Δίκαιο — Δημόσιοι Υπάλληλοι — Προαγωγές — Ανάγκη για επίδειξη αμεροληψίας από τα αρμόδια διοικητικά όργανα — Αρχές που εφαρμόζονται για να θεμελιωθεί προκατάληψη μεταξύ Προϊσταμένου και κατώτερου υπαλλήλου. 10

Αίτηση ακυρώσεως — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου είναι ο έλεγχος της νομιμότητας της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης.

Ο εφεσείων και το ενδιαφερόμενο μέρος, συστήθηκαν με τρεις άλλους υποψηφίους από την Τμηματική Επιτροπή για προαγωγή στη θέση του Βοηθού Πρώτου Ελεγκτή Μεταφορών στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών. Στη συνεδρία της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.) ο Προϊστάμενος του αρμόδιου τμήματος σύστησε το ενδιαφερόμενο μέρος σαν το επικρατέστερο να προαχθεί στην επίδικη θέση. 15

Η προσφυγή του εφεσείοντα με την οποία προσέβαλε την εγκυρότητα της προαγωγής του ενδιαφερόμενου μέρους ακυρώθηκε. 20

Εναντίον της πρωτόδικης απόφασης ασκήθηκε η παρούσα έφεση για τους πιο κάτω λόγους:

- 5 1. Το Δικαστήριο εσφαλμένα εδέχθη ως νομικά ορθές τις συστάσεις του Διευθυντή και επίσης εσφαλμένα αγνόησε την εξαιρετική απόδοση και αξιολόγηση του αιτητή για την περίοδο πριν από το 1984.
- 10 2. Το εύρημα του Δικαστηρίου για έλλειψη μεροληπτικής στάσης του Προϊσταμένου έναντι του εφεσεύοντα είναι εσφαλμένο και δεν ανταποκρίνεται στα πραγματικά γεγονότα που τέθηκαν ενώπιόν του.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

- 15 1. Η σύσταση Προϊσταμένου Τμήματος είναι ένα σοβαρότατο στοιχείο κρίσεως και δεν μπορεί να παραγνωρισθεί χωρίς ειδική αιτιολογία.
- 20 2. Όπως φαίνεται από τα πρακτικά ο Προϊστάμενος αφού συγκρίνει και ανέλυσε του υποψηφίους, εξέθεσε την άποψή του αναφορικά με την καταλληλότητά τους, γι' αυτό και η ονομαστική αναφορά του σ' αυτούς δεν κρίνεται απαραίτητη.
- 25 3. Όταν η Ε.Δ.Υ. επιλέγει υποψήφιο επί τη βάσει συγκρίσεως με άλλους, δεν είναι αναγκαίο για να δικαιολογήσει την επιλογή της να δείξει ότι ο συγκεκριμένος υποψήφιος είχε έκδηλη υπεροχή έναντι των άλλων υποψηφίων. Το Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο αν ικανοποιηθεί ότι ο αιτητής παρουσίαζε έκδηλη υπεροχή γιατί σε τέτοια περίπτωση θεωρείται ότι έγινε κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους του οργάνου που έκαμε την επιλογή.
- 30 4. Ο ισχυρισμός για προκατάληψη του Προϊσταμένου του Τμήματος δεν τεκμηριώθηκε με οποιαδήποτε μαρτυρία. Η ύπαρξη τεταμένων σχέσεων μεταξύ προϊσταμένου και υφισταμένου που προέρχονται από την εργασιακή τους σχέση δεν μπορούν να θεμελιώσουν προκατάληψη.

Η έφεση απορρίπτεται.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Lardis v. The Republic, (1967) 3 C.L.R. 64

Mytides & Another v. The Republic, (1983) 3 C.L.R. 1096

Republic v. Haris, (1985) 3 C.L.R. 106

Georghiou v. The Republic, (1976) 3 C.L.R. 74

5

Soteriadou & Others v. The Republic, (1983) 3 C.L.R. 921

Christou v. The Republic, (1980) 3 C.L.R. 437

Kontemeniotis v. The Cyprus Broadcasting Corporation, (1982) 3 C.L.R. 1027.

Έφεση.

10

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Παπαδόπουλος, Δ.) που δόθηκε στις 7 Ιουλίου, 1990 (Προσφυγή αρ. 587/88) με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή των εφεσεϊόντων εναντίον της προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους στη μόνιμη θέση του Βοηθού Πρώτου Ελεγκτή Μεταφορών στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών από 1.5.1988.

15

Χρ. Κιτρομηλίδης για τον εφεσεϊόντα.

Α. Παπασάββας, Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

20

Γ. ΠΙΚΗΣ, Π.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα εκδώσει ο δικαστής Φρ. Νικολαΐδης.

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ.: Ο εφεσεϊών προσέβαλε την εγκυρότητα της προαγωγής του Πάτροκλου Κυθραιώτη (ενδιαφερόμενο μέρος) στη μόνιμη θέση του Βοηθού Πρώτου Ελεγκτή Μεταφορών στο Τμήμα Οδικών Μεταφορών από 1.5.1988. Η αίτηση απερρίφθη από το πρωτόδικο Δικαστήριο με απόφασή του ημερομηνίας 7.7.1990 εναντίον της οποίας ασκήθηκε η παρούσα έφεση.

25

Σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας η θέση Βοηθού Πρώτου

Ελεγκτή Μεταφορών είναι θέση προαγωγής. Η Τμηματική Επιτροπή με έκθεσή της στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας συνέστησε για προαγωγή τέσσερις υποψηφίους τους οποίους έκρινε ότι κατείχαν τα απαιτούμενα προσόντα. Ανάμεσα στους υποψηφίους συμπεριλαμβάνονταν τόσο ο εφεσείων, όσο και το ενδιαφερόμενο μέρος. Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (στο εξής αναφερόμενη ως “η Επιτροπή”) κατά τη συνεδρίασή της ημερ. 5 15.4.1988, αφού άκουσε τις συστάσεις και τις απόψεις του Διευθυντή του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, ασχολήθηκε με την αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων εξετάζοντας μεταξύ άλλων τους προσωπικούς φακέλλους και τις εμπιστευτικές εκθέσεις των υποψηφίων και αφού έλαβε υπόψη τα πορίσματα της Τμηματικής Επιτροπής, τελικά προήγαγε το ενδιαφερόμενο μέρος Πάτροκλο Κυθραιώτη σαν τον πιο κατάλληλο υποψήφιο. Η 10 σύσταση του Διευθυντή αναφέρθηκε στο σχετικό πρακτικό της συνεδρίας της Επιτροπής ως ακολούθως:

“Στη συνεδρίαση ήταν παρών και ο Διευθυντής του Τμήματος Οδικών Μεταφορών κ. Ανδρέας Αναστασιάδης.

Αυτός ανέφερε τα εξής:

20 Με βάση τα τρία κριτήρια ο Κυθραιώτης είναι ο καλύτερος. Στην αξία αυτός είναι ο καλύτερος, όπως φαίνεται από τις Εκθέσεις των τελευταίων πέντε ετών, και έχει και προσόντα περισσότερα από όλους. Είναι εξαιρετικός υπάλληλος και ο καλύτερος που έχει στο Τμήμα. Είναι σχεδόν αναντι- 25 κατάστατος.

Στο σημείο αυτό ο Διευθυντής του Τμήματος Οδικών Μεταφορών αποχώρησε από τη συνεδρίαση.”

Οι λόγοι έφεσης όπως παρουσιάζονται στην Ειδοποίηση Έφεσης είναι τρεις:

30 “1. Το πρωτόδικο Δικαστήριο όπως και η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας δεν αξιολόγησε ορθά και ή έδωσε υπέρμετρη βαρύτητα στη σύσταση του Διευθυντή η οποία νομικά ήτο εσφαλμένη και σε αντίθεση με τα πραγματικά γεγονότα. Η σύσταση του Διευθυντή ήτο αντίθετη με το 35 περιεχόμενο του φακέλλου του αιτητή. Το Δικαστήριο κατά συνέπεια, εσφαλμένα εδέχθη ως νομικά ορθές τις συστάσεις του Διευθυντή.

2. Το πρωτόδικο Δικαστήριο εσφαλμένα αγνόησε και ή παραγνώρισε την εξαιρετη απόδοση και αξιολόγηση του αιτητή για την περίοδο πριν από το 1984. Ειδικότερα δεν έχει καθόλου προβληματισθή πως, είναι δυνατό ένας άριστος υπάλληλος χωρίς να έχει πνευματικά ή σωματικά επηρεασθή η ικανότης του στην έκφραση, νοημοσύνη, ευφυΐα, εποπτική ικανότητα και ηγετική ικανότητα μετατρέπεται από άριστη σε καλή. 5
3. Το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο αιτητής απέτυχε να αποδείξει μεροληπτική στάση του Διευθυντή του Τμήματος έναντι του, είναι λανθασμένο και αντίθετο με τα πραγματικά γεγονότα όπως τέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου και όπως φαίνεται από τους φακέλους του ενδιαφερομένου μέρους και του αιτητή.” 10

Κατά την ενώπιόν μας αγόρευσή του ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσείοντος ανέλυσε τους δύο πρώτους λόγους μαζί. Ουσιαστικά υπεστήριξε ότι ο Διευθυντής του Τμήματος Οδικών Μεταφορών δεν προέβη σε οποιανδήποτε αναφορά για τους άλλους τρεις υποψηφίους και συνεπώς επέδειξε έλλειψη αντικειμενικότητας και αμεροληψίας. 15 20

Η σύσταση προϊσταμένου τμήματος είναι ένα σοβαρότατο στοιχείο κρίσεως από τα συνθέτονα την αξία του υποψηφίου και δεν μπορεί να παραγνωριστει από την Επιτροπή χωρίς ειδική αιτιολογία. (Βλ. μεταξύ άλλων *Lardis v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 64, *Mytides and Another v. The Republic* (1983) 3 C.L.R. 1096). 25

Στην υπόθεση *Republic v. Haris* (1985) 3 C.L.R. 106, 112 αναφέρεται ότι:-

“‘Recommendations’ in the context of this section has to be given its popular meaning rather than taken as being used in any narrow legal or technical sense. It carries with it the duty on the Head of the Department to give a description of the merits of the candidates and by comparing their respective merits and demerits to suggest who is more qualified for the post. He has to make an assessment of the suitability of every candidate on a consideration of all factors relevant to his merits, qualifications and seniority, and then make a comparison of the candidates by reference thereto - (*Evangelou v. The Republic*, (supra); *Georghios Gavriel v. The Republic* (1971) 3 C.L.R. 186, at p.199; *Mytides* 30 35

& Another v. The Republic, (supra)).

5 The recommendations of a Director, when he gives reasons for such recommendations, are subject to judicial review by this Court. The Commission, certainly, is not a rubber-stamp of the recommendations of the Director but it should not lightly disregard them, and if they decide not to act in accordance with such recommendations, they have to give specific reasons for so disregarding them and such reasons are subject to scrutiny by the administrative Court. (See, inter alia, **Protopapas v. The Republic** (1981) 3 C.L.R. 456).”

15 Τα ενώπιόν μας στοιχεία δεν δικαιολογούν τον ισχυρισμό ότι ο Διευθυντής του Τμήματος Οδικών Μεταφορών παρέλειψε να προβεί σε αναφορά σχετικά με τους άλλους τρεις υποψηφίους. Η ονομαστική αναφορά στους υποψηφίους δεν κρίνεται απαραίτητη, αφού από τη διατύπωση του σχετικού αποσπάσματος των πρακτικών φαίνεται ότι ο Διευθυντής προέβη σε ανάλυση των δεδομένων και σύγκριση των υποψηφίων. Αυτό φαίνεται από τη χρησιμοποίηση σε τρεις περιπτώσεις της έκφρασης “ο καλύτερος” σε αναφορά προς το ενδιαφερόμενο μέρος, ή από τη διατύπωση “έχει και προσόντα περισσότερα από όλους”. Η λέξη “καλύτερος” προϋποθέτει τη σύγκριση του ενδιαφερόμενου μέρους με τους άλλους υποψηφίους. Είναι φανερό ότι ο προϊστάμενος εξέθεσε ενώπιον της Επιτροπής την άποψή του σχετικά με την καταλληλότητα όλων των υποψηφίων συγκρίνοντας τους και καταλήγοντας σε συμπέρασμα.

30 Είναι γνωστή η αρχή ότι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας όταν επιλέγει υποψήφιο επί τη βάση συγκρίσεως με άλλους, δεν είναι αναγκαίο για να δικαιολογήσει την επιλογή της να δείξει ότι ο συγκεκριμένος υποψήφιος είχε έκδηλη υπεροχή έναντι των άλλων υποψηφίων. Από την άλλη το Διοικητικό Δικαστήριο δεν μπορεί να επέμβει με πρόθεση να ακυρώσει απόφαση με την οποία έγινε μια τέτοια επιλογή, εκτός αν ικανοποιηθεί ότι ο αιτητής παρουσίαζε έκδηλη υπεροχή έναντι του προσώπου που επελέγη κι’ αυτό γιατί σε μια τέτοια περίπτωση το όργανο που

35 έκαμε την επιλογή θεωρείται ότι υπερέβη τα ακρότατα όρια της διακριτικής του εξουσίας και συνεπώς ενήργησε με κατάχρηση εξουσίας. (Βλ. **Georgiou v. The Republic** (1976) 3 C.L.R. 74, 83).

40 Στην παρούσα υπόθεση δεν έγινε εισήγηση για έκδηλη υπεροχή του εφεσεϊόντος και έτσι, με βάση τα πιο πάνω, είναι φανερό

ότι οι δύο πρώτοι λόγοι έφεσης ότι δηλαδή “το πρωτόδικο Δικαστήριο όπως και η Επιτροπή δεν αξιολόγησαν σωστά τη σύσταση του Διευθυντή ή την εξαιρετη απόδοση και αξιολόγηση του αιτητή” δεν ευσταθούν και θα πρέπει να απορριφθούν. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να υπενθυμίσουμε ότι το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα, ούτε καθήκον να αξιολογήσει τη σύσταση του Διευθυντή ή την απόδοση του αιτητή, ούτε να ασκήσει τις αρμοδιότητες της Επιτροπής, αλλά απλά να ελέγξει τη νομιμότητά της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης.

5

Ο τρίτος λόγος έφεσης συνίσταται στον ισχυρισμό ότι η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο αιτητής - εφεσείων απέτυχε να αποδείξει μεροληπτική στάση του Διευθυντή του τμήματος έναντί του είναι λανθασμένο και αντίθετο με τα πραγματικά γεγονότα. Κατά την αγόρευσή του ο ευπαιδευτος συνήγορος του εφεσείοντος ρητά παραδέχτηκε ότι εκτός του γεγονότος ότι ο εφεσείων μέχρι το 1982 αξιολογείτο στις εμπιστευτικές εκθέσεις σαν λίαν καλός και εξαιρετος και στη συνέχεια σαν καλός δεν υπάρχουν οποιαδήποτε άλλα στοιχεία που να δικαιολογούν τον ισχυρισμό για μεροληψία.

10

15

Βασική αρχή του Διοικητικού Δικαίου είναι ότι τα όργανα που συμμετέχουν σε συγκεκριμένη διοικητική διαδικασία θα πρέπει να εμφανίζονται ότι ενεργούν με αμεροληψία. Έχει επίσης λεχθεί ότι η έλλειψη αμεροληψίας θα πρέπει να αποδεικνύεται με ικανοποιητική βεβαιότητα, είτε από γεγονότα που παρουσιάζονται σε σχετικούς διοικητικούς φακέλλους ή με ασφαλή συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από την ύπαρξη τέτοιων γεγονότων. Η προκατάληψη από ένα ή περισσότερα των προσώπων που συμμετέχουν στη λήψη απόφασης, ή που επηρεάζουν το αποτέλεσμα επί του οποίου βασίζεται η απόφαση, καθιστά την απόφαση τρωτή λόγω άδικης μεταχείρισης. Αν αποδειχθεί ότι ο αξιολογών λειτουργός είχε προσωπική έχθρα ή ότι κινήθηκε από εξωγενείς παράγοντες, τότε αναλόγως των περιστάσεων, εξετάζεται κατά πόσο έχει αποδειχθεί προκατάληψη. (*Soteriadou and Others v. The Republic* (1983) 3 C.L.R. 921, 944, 945). Η σύνταξη μη ευνοϊκής εμπιστευτικής έκθεσης δεν θεωρήθηκε σαν από μόνη της ικανοποιητική απόδειξη έλλειψης αμεροληψίας. (*Christou v. The Republic* (1980) 3 C.L.R. 437, 449). Εξ άλλου η ύπαρξη τεταμένων σχέσεων μεταξύ προϊστάμενου και κατώτερου υπαλλήλου που προέρχονται από την εργασιακή τους σχέση και που πηγάζουν από την κακή εντύπωση που ο προϊστάμενος σχημάτισε για τις υπηρεσίες ή τη συμπεριφορά του υφισταμένου του, δεν μπορούν να θεμελιώσουν προκατάληψη. (*Kontemeniotis v. The Cyprus Broadcasting*

20

25

30

35

40

Corporation (1982) 3 C.L.R. 1027).

- 5 Στην παρούσα υπόθεση δεν έχει προσαχθεί οποιαδήποτε μαρτυρία που να αποδεικνύει ότι ο Προϊστάμενος του Τμήματος Οδικών Μεταφορών επέδειξε προς τον εφεσείοντα οποιανδήποτε προκατάληψη. Εν όψει όλων των πιο πάνω η έφεση απορρίπτεται αλλά χωρίς οποιανδήποτε διαταγή ως προς τα έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.